**Lakivaliokunta**

**POL-2025-122844**

# Keskusrikospoliisin lausunto lakivaliokunnalle; He 61/2025 vp

Taustaa

Lakivaliokunta on pyytänyt Keskusrikospoliisin asiantuntijaa kuultavaksi sekä kirjallista lausuntoa asiassa HE 61/2025 Hallituksen esitys laiksi rikoslain 17- ja 20-luvun muuttamisesta. Asiassa on kyse rikoslain muuttamisesta siten, että väkivaltakuvauksen hallussapito säädettäisiin rangaistavaksi ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidolle säädettäisiin törkeä tekomuoto.

Väkivaltakuvauksen hallussapidosta

Väkivaltakuvauksen hallussapitoa ehdotetaan säädettäväksi rangaistavaksi siten, että rangaistavaa olisi hallussa pitää kaikkein raainta väkivaltaa esittäviä kuvia ja kuvatallenteita. Säännöksen tarkoituksena on puuttua sellaiseen kuvamateriaaliin, jonka tuottamisessa on pyritty aiheuttamaan kärsimystä ihmisille tai eläimille. Rangaistusmaksimi olisi sakkoa.

Rikoslain muuttaminen tältä osin on varsin ajankohtaista. Havainnot verkossa tapahtuvasta nuorten ja lasten yllyttämisestä raakaan väkivaltaan itseänsä, muita ihmisiä tai eläimiä kohtaan on lisääntynyt. Yllyttämiseen liittyy usein vaatimuksia tekojen kuvaamisesta, verkostot ovat kansainvälisiä ja raakaa väkivaltamateriaalia pyritään tuottamaan, jakamaan ja keräämään.

Muutama vuosi sitten Suomessa yleistyi nuorten keskuudessa ilmiö, missä joku pahoinpideltiin, uhria nöyryytettiin, teko kuvattiin ja kuvat levitettiin eri viestisovelluksissa. Keskusrikospoliisin havaintojen mukaan Suomessa tuotettuja nöyryyttämistä ja väkivaltaa sisältäviä videoita on levitetty satoja ja niiden levittämiseen tai hallussapitoon on osallistunut satoja nuoria.

Ehdotetun uuden rikoksen rangaistusmaksimi on sakkoa, kun taas laite-etsinnän edellytyksenä on rikos, josta voi seurata vähintään kuusi kuukautta vankeutta. Käytännössä tämä estää kyseisen rikoksen tutkimisen kokonaan. Edelleen esityksen mukainen määritelmä raa'alle väkivallalle on sellainen, että rangaistavien tekojen ulkopuolelle jäänee tavanomaista pahoinpitelyä ja nöyryytystä sisältävä kuvamateriaali, mikä kuitenkin uhrin suojelemisen näkökulmasta tulisi olla rangaistavaa ja toisaalta siten säännelty, että poliisi pystyisi kuvamateriaaliin tehokkaasti puuttumaan

Lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidosta

Lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidolle ehdotetaan säädettäväksi törkeää tekomuotoa. Hallituksen esityksen mukaan muutoksella tavoitellaan lasten seksuaalisen hyväksikäytön vähenemistä.

Nykytilanteessa kaikki lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidot tutkitaan perusmuotoisina hallussapitoina. Siinä mielessä muutos ei vaikuttane suuresti poliisin työmäärään. Esitetty muutos todennäköisesti ohjaa paikallispoliisin päivittäistoimintaa valtakunnallisesti yhdenmukaisempaan suuntaan. Koska törkeän rikoksen seuraamus on vähintään vankeutta, esitutkinnan päättäminen tutkinnanjohtajan päätöksellä ei ole mahdollista ja esitutkinnan rajoittaminen vähäisyysperusteella luultavasti vähenee.

Lopuksi

Keskusrikospoliisin näkemyksen mukaan lakimuutosehdotukset ovat ajankohtaisia ja tarpeellisia. Poliisin tietoon tulleen rikollisuuden osalta lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat kasvaneet merkittävästi viimevuosien aikana. Samoin väkivaltakuvausten tuottamisesta ja hallussapidosta tehdään enenevässä määrin havaintoja poliisitoiminnan yhteydessä. Kaavaillut lakimuutokset edistävät rikosten torjuntaa ja tutkintaa ja tukevat poliisin strategisia tavoitteita. Kuitenkin väkivaltakuvauksen hallussapito on jäämässä merkityksettömäksi, jos samassa yhteydessä ei huomioida poliisin oikeutta tutkia laitteita, joilla laitonta materiaalia on.

Keskusrikospoliisin päällikkö

Robin Lardot , Poliisineuvos

Jyri Hiltunen, Rikoskomisario

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 08.09.2025 klo 10:56. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.